

Het erfrecht en uw (tweede) woning in Frankrijk

Frankrijk kent een behoorlijk aantal "maisons secondaires" met Nederlandse eigenaren. Niet alle Nederlanders staan stil bij de gevolgen die de aankoop van een woning in Frankrijk heeft voor hun erfenis. Tussen Nederland en Frankrijk bestaan op erfrechtelijk gebied behoorlijke verschillen. Is het in Nederland opgemaakte testament wel geldig in Frankrijk? Welk erfrecht is van toepassing op uw woning in Frankrijk?

Vóór 17 augustus 2015 werden deze vragen nog beantwoord aan de hand van het Internationaal Privaatrecht van Frankrijk en Nederland. Beide landen hanteerden hun eigen regels die bepalen welk recht van toepassing is. Regels die met elkaar konden botsen, waardoor de afwikkeling van de nalatenschap een ingewikkelde en dure aangelegenheid kan worden. Het kwam met grote regelmaat voor dat er twee "erfrechten" van toepassing waren, te weten het Nederlandse erfrecht op het gehele bezit, met uitzondering van de Franse woning, die weer onder Frans erfrecht viel, met alle gevolgen van dien.

Door het in werking treden van de Europese Erfrechtverordening is aan deze problematiek een einde gekomen. Vanaf 17 augustus 2015 dienen alle Europese landen (met uitzondering van Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk) deze verordening binnen hun regelgeving toe te passen.

Als uitgangspunt hanteert de Erfrechtverordening de regel dat op de gehele erfopvolging het recht van toepassing is van de "gewone verblijfplaats van de overledene op het moment van overlijden", tenzij er - bij hoge uitzondering - nauwere banden bestaan met een ander land, dan is het recht van dat land van toepassing. Voorts....

Voorts biedt de Erfrechtverordening de mogelijkheid om bij testament een rechtskeuze te maken voor het recht van het land waarvan de overledene ten tijde van de keuze of ten tijde van zijn overlijden de nationaliteit bezit. Voor de Nederlander die in Frankrijk woont of een (tweede) woning bezit in Frankrijk dus de mogelijkheid om te kiezen voor het Nederlandse recht.

Het internationale testament

Dit betekent een groot aantal voordelen. Door een rechtskeuze te maken voor het Nederlands recht in uw testament, zal de gehele nalatenschap door dat recht worden beheerst, waaronder dus ook de afwikkeling. Bovendien biedt dit de Nederlander het voordeel om de strenge Franse regelgeving omtrent de legitieme rechten van de kinderen te vermijden. Door het maken van een rechtskeuze kan gekozen worden voor het recht dat het beste past bij uw persoonlijke situatie.

Aan de hand van twee voorbeelden zal ik duidelijk maken hoezeer het Franse en het Nederlandse erfrecht van elkaar verschillen en welk verschil gemaakt kan worden door het opnemen van een rechtskeuze in uw testament.

Voorbeeld 1

Echtgenoten met al dan niet gemeenschappelijke kinderen willen de positie van de langstlevende optimaal beschermd hebben.

Frans recht

Het optimaliseren van de positie van de langstlevende is mogelijk door het maken van huwelijksvoorwaarden met een zogenaamde “clause d’attribution”, maar enkel wanneer er uitsluitend gemeenschappelijke kinderen zijn.

Laat de overleden echtgenoot ook kinderen uit een eerder huwelijk na, dan bieden huwelijksvoorwaarden geen oplossing. Een testament is zeker geen oplossing, omdat de kinderen hun legitieme rechten in goederen kunnen blijven opeisen.

Nederlands recht

Het Nederlandse erfrecht biedt wat dat betreft meer mogelijkheden. Het testament kan zo worden opgesteld dat de langstlevende eigenaar wordt van alle goederen van de nalatenschap. De kinderen ontvangen slechts een geldvordering, opeisbaar bij overlijden van de langstlevende. Dit kan zelfs geregeld worden indien het niet de eigen kinderen zijn van de langstlevende, maar stiefkinderen.

In dit voorbeeld ligt een rechtskeuze voor het Nederlands recht dus voor de hand.

Voorbeeld 2

Samenwoner met al dan niet gemeenschappelijke kinderen willen de positie van de langstlevende optimaal beschermd hebben.

Frans recht

De langstlevende samenwonende partner heeft in Frankrijk geen enkele wettelijk erfrechtelijke positie. Aangezien de kinderen van de eerstoverleden partner hun legitieme in natura en in volle eigendom hebben, kan de langstlevende partner slechts het beschikbaar deel in volle eigendom verkrijgen (1/2, 1/3 of 1/4, afhankelijk van het aantal kinderen).

Nederlands recht

Het Nederlands erfrecht biedt de mogelijkheid om de langstlevende partner te benoemen tot enig erfgenaam. Indien de overledene en diens partner een notarieel samenlevingscontract hebben afgesloten, kan dwingend rechtelijk worden bepaald dat de legitieme vordering van de kinderen pas opeisbaar is bij overlijden van de langstlevende, ook als het niet gemeenschappelijke kinderen zijn.

In dit voorbeeld ligt een rechtskeuze voor het Nederlands recht voor de hand.

conclusie

Door het doen van een rechtskeuze voor het Nederlandse erfrecht kunnen veel moeilijkheden bij het overlijden worden voorkomen. De erfrechtverordening heeft geen invloed op de fiscaliteit. Frankrijk blijft successierecht heffen over de in Frankrijk gelegen woning.

Laat uw testament nu scannen door een notaris die verstand heeft van Frans en Nederlands erfrecht. Hiermee voorkomt u dat u - door omstandigheden als bijvoorbeeld dementie, geestelijke achteruitgang etc - niet meer in de gelegenheid bent om uw testament aan te passen en u dus gebonden bent aan de strenge regels van het Franse erfrecht.

mr. Monique Rombouts
Frankrijkspecialiste en notaris bij
van Gogh notarissen & adviseurs

Van Gogh notarissen & adviseurs
www.vgogh.nl
frankrijk@vgogh.nl

Zundert, Nederland
Meirseweg 13b
4881 DH Zundert
0031 (0)76 597 26 00

St. Willebrord, Nederland
Dorpsstraat 98
4711 NJ St. Willebrord
0031 (0)165 382 314

Frankrijknotaris.nl